

► TEMA

Final de Projecte i difusió

Passat demà, dia 18 de novembre, comença el simposi amb el qual conclou el projecte 'Realitat museística i diàleg euroregional' (APC-2019-07) de l'Euroregió Pirineus Mediterrània. L'activitat és gratuïta.

El projecte 'Realitat museística i diàleg euroregional' arriba al final

♦♦ Xavier Jiménez González *

El desembre de l'any 2019 arrancava el projecte cultural 'Realitat museística i diàleg euroregional' de l'Euroregió Pirineus Mediterrània que va quedar condicionat des de, pràcticament, el seu naixement a conseqüència de la irrupció de la pandèmia provocada per la

COVID-19. Al llarg d'aquests gairebé dos anys s'han celebrat distintes trobades fonamentalment en línia on el debat entorn de la museística i els seus vessants i interpretacions (els museus d'història, d'educació, d'art contemporani, de cinema, de ciències naturals, d'etnografia, d'arqueologia, etc.), han estat els motius d'anàlisi i de posada en comú de la realitat d'Occitània, Catalunya i les Illes Balears, que són els que territoris que actualment configu-

ren l'entitat de l'Euroregió Pirineus Mediterrània.

I ara, encara que sigui a les aca-balles del projecte, finalment s'ha pogut organitzar el primerencontre presencial amb certa normalitat. El simposi es desenvoluparà en dues seus del centre de Palma: el Museu de Mallorca, que acollirà el dijous al capvespre i el divendres 19 i Can Balaguer, on finalitzarà dia 20 de novembre.

La trobada comptarà amb la participació de personal investigador i especialista provinent tant de les universitats que formen part del projecte: la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, la Universitat de Perpinyà - Via Domitia i l'Ateneu Barcelonès a més de la Universitat de les Illes Balears, així com directores/es i personal tècnic d'altres institucions com poden ser el Museu d'Història de Barcelona (MUHBA), el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA), el Museu Marítim de Mallorca o el Museu de Mallorca.

A la pàgina web museusieuroregio.uib.cat podreu trobar tota la informació actualitzada del simposi final (inscripció, horaris, etc.), així com consultar i descarregar part dels materials i documents presentats als seminaris anteriors.

* Documentalista del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB i doctorand

► TEMA

Dones destacades al llarg de la història

El retracte de la naviliera Maria Bonaventura Forteza-Maura i Cortès formà part de l'exposició 'Dones i èpoques'. Aquesta exposició, que tingué lloc del 5 al 21 de maig de 1995, fou comissariada per Aina Pascual, Maria Antònia Manresa i Jaume Llabrés i pretenia rescatar de l'oblit algunes dones mallorquines destacables des de l'edat mitjana fins al segle XX.

Maria Bonaventura Forteza-Maura i Cortès

♦♦ Marina Castillo Fuentesal *

Maria Bonaventura Forteza-Maura i Cortès va néixer a Palma el 16 de novembre de 1826 i fou filla d'Antoni Forteza-Maura i de Paula Cortès. El seu pare matern, Domingo Cortès, fou un dels comerciants més rics de

Palma durant el segle XVIII i arribà a ser diputat del Sagell. A més, durant el 1773 decidí partir a Madrid per tal de presentar a Carles III el Memorial on es demanava la rehabilitació dels familiars descendents dels jueus conversos.

Maria Bonaventura es casà amb Gabriel F. Fuster Forteza el 1849 i tingueren vuit fills. El seu marit, home de negocis i polític progressista, va compondre la Junta Provi-

sional que s'instituí a Palma en el moment en què s'enderrocà la reina Isabel II.

La mort del seu marit, durant el 1872, va suposar una transformació per a la vida de Forteza-Maura i Cortès. Durant més de vuit anys, Maria Bonaventura assumí el control i la gestió del patrimoni familiar i començà a administrar personalment tots els seus negocis vinculats amb el comerç marítim que s'efectuava amb Cuba, consolidant la seva empresa. D'aquesta manera, aconseguí ser propietària de nombroses embarcacions, com fou el cas del bergantí anomenat 'Maria Isabel' i la bricarca coneguda amb el nom de 'Lequeitio'.

Novament, el 1880 es modificaren els seus plans de futur. El seu successor a les activitats marítimes,

el seu fill Francesc, morí mentre tornava d'un viatge al Carib, per la qual cosa, Maria Bonaventura s'hagué de desfer progressivament dels seus béns, dissolvent la seva empresa naviliera.

Aquesta dona de família comerciant i amb una llarga tradició

mercantil va morir el 12 de setembre de 1917.

Així doncs, la seva biografia no només apareix al catàleg de l'exposició titulada 'Dones i èpoques. Aproximació històrica al món de la dona a les Illes Balears', si no que també es mostra a la Gran Enciclopèdia de Mallorca i al Diccionari Biogràfic de Dones, consultable en línia.

* Doctoranda en Història, Història de l'Art i Geografia i contractada predoctoral Clara Hammerl (UIB)

► TEMA

Difusió de literatura

Aquest 2021 es compleixen deu anys de la mort del poeta Bartomeu Fiol, qui va ser president de l'Obra Cultural Balear i articulista de premsa. Amb aquest motiu el Servei de Biblioteca i Documentació ha preparat una exposició a la seva memòria.

In memoriam Bartomeu Fiol

♦♦ Almudena Cotoner *

El servei de Biblioteca i Documentació ha organitzat una exposició per commemorar el desè aniversari de la mort de Bartomeu Fiol. Aquesta exhibició ofereix l'oportunitat tant de conèixer la seva figura, com d'aprofundir en ella, amb una selecció de fotografies, dibuixos i de la seva biblioteca personal.

Nascut a Palma en 1933, Bartomeu Fiol va compaginar la seva producció literària amb la professió hotelera. L'any 1958 va obrir a Palma les Galeries Gralla on s'exposaven obres de pintors locals i es podien adquirir llibres i discos de música, un concepte aleshores innovador d'espai cultural, que tant ressona va tenir a l'entorn contracultural dels seixanta. Paral·lelament, cultivà altres disciplines artístiques, com el dibuix, el disseny de motius per a l'estampació xilogràfica, o la pintura a l'oli. Igual

que la seva poesia, en el vessant artístic destacà pel seu caire expressionista. Fiol publicà les seves primeres obres als anys cinquanta i va continuar escrivint fins al moment de la seva mort en 2011.

Els exemplars exposats il·lustren la seva trajectòria poètica amb títols com *Calaloscans* (1966), *Camp Rodó* (1973), *Calaportal de Cavorques* (1985), *Tot jo és una exageració* (1999), *Cabales del call* (2005), que

com les relacions amb altres escriptors, amb llibres dedicats, entre d'altres, per Joan Mascaró, José María Casasayas, Josep Maria Llompart o Baltasar Porcel. La mostra es podrà visitar fins al 17 de novembre a la sala de Graus de l'Edifici Ramon Llull.

* Responsable de l'Àrea de Catalogació i Gestió de la Col·lecció del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB